

ערב וואלען פון נריום מלוב-פרעליזלעט

פריעידענט מאשטייצקי וויל נישט נאכאמאל האנדידאטירען. — מען שמוועסט ווילדער וועגען דער האנדידאטור פוי פרעמעיר פרימיטאר. — מיניסטר בעה יאל וווערעו פרעמעיר
"יודען זאלען זיך בישט מיישען אין לייטשען האנסלאט אין אונטווערפען"

ברישת אלקבץ

דר רצ'רלטמאטלו פֿרְלַעֲדָעָה אַכְזָרָעָה

מִיד מָזֵעַ מְרוּעַ זָאַם זָעַלְבָעַי

ענדעכיע רופט נאכזוטועז דעם היטלעריסטיישע ביישפֿיל

דאס פאָלַק וועט זיין מעדער היטלעריטטיש, אַדְלֵר
וויניגער. אַבְּפָר וְכָבָר וְעַט פֵּס זִין גַּזְוְנְדָּר
שְׁתָרְקָעָר, שְׁתָאַלְצָעָר אָזֶן - וְאַס קִימָט דְּזָרְגָּאָךְ -
שָׁאָר אָנוֹן אָמֵש גַּעֲפָהָרְלִיכָּר.
וּוּלְפָנְדִּיבָּזִין גַּזְוְאַלְקָסְפָּן צִי דִי נְחַצְּעַ
דִּינְגְּגָעָן. קָאנְגָּעָן מִיר וּוּיְטָעָר נִישָּׁט קָוּקָעָן גַּלְמִיכָּ
גִּילְמִינְג אָזִיךְ אַזְוּזָעָר אַיְנָעָרְלִיכָּבָּסָעָן.
אָזֵיךְ בֵּי אָזְנוֹן הַפְּבָעָן מִיר אָסְקָעָן גַּעֲקָמְפָּעָן
אָזֶן זּוּבָּר צִי זִין, בְּדִי צִי זִין אָזִיךְ דְּפָרָה הַזִּקְנָן
דִּינְגְּגָעָן בְּפָדְגְּגָעָן. אָזֵיךְ מִיר מְזֻזָּן מָאָ
בְּפָנְן אָסְף צִוְּלְדִּיבָּגָן, וְאַס צְעַלְיָוָט אָזֵיךְ פָּעָר.
נִיכְתָּם דָּס פָּאָלַק אָזֵן אַיְנָהָרָעָן אַזְוּלְבָּעָן גַּנְדָּעָ
רִינְגָּעָן אִין אַזְוּזָר לְצָבָעָן. וְאַס זָאָל מְעַנְגִּיר מָאָ
בְּפָנְן צִוְּלְדִּירְוּהָלְטָעָן, וְעַבְעַן אַזְוּזָר לְאָגָּנָד זְעַמְרָקָעָן
בְּפָנְן קָאָרְגָּעָן פְּרָאַגְּצָעָן, וּוּלְכָעָן זְעַבְעָן גַּעֲוָעָן גַּעֲפָהָרִ
לְאַיְדִּים מִיט דָעָר גַּרְעַטָּר בְּעַנְשָׁאָסָט דִי צִיְּטָ
עַרְשָׁעָן מִיט דְּפָרְוּלְגָּעָר הַאָנָה, מִיט דִזְוּלְבָּעָ
שְׁרַעְקָלְכָּעָן אָזֵן פְּנִיסְטָרָעָן מְעַטְאָדָעָן וְיִדְרָר הַאָ
קְפָּנְקוּרִיךְ אִין דִּינְשָׁלָגָן. בֵּי אָזֶן אִין עַס דִי
קְרִיגָּה הַאָבָעָן זִיךְ אָזֵן דִּינְשָׁלָגָן אַגְּנָהָבָעָן אֵי
פְּנַדְעַקְיָשׁ רַעְקָצְיָשׁ. פָּנְן דָעָם לְאָגָּנָד קָוָקָטָמָן
עַפְּנָלְעָן אָנוֹן פְּנַדְעַקְיָשׁ, אִין דִי וּוּרְקְלִיכְקִיטָּן אֵי
וּרְשָׁלָמָהָדָן, נָאָה דִי סְפָּאַזְוּעָטָן דָאָס. אַמְּמִיסְטָעָן בָּעָ
אַפְּעָנָטָל לְאָנָדָי אַזְיָרָאָפָעָ.
אִין פְּעַרְלָזִיךְ פָּנוֹ אֲגָנְגָעָן "אָהָד צְעַנְדָּלִיכְ" הָאָ
עַן מִיר גַּהְהָאָט דִי מַעְגְּלִיכְקִיטָּן וְיִתְּ צִוְּאַבְּרָצִיךְ
מְעַן קָאָרְגָּטָן נִישָּׁט קִיְּנָן וּוּלְרָטָר פָּנְן עַנְצָאָקָגָן
בְּפָנְן דִי מַעְשִׂים קָוָן טְוִיְּשָׁן פָּנְן פְּרִילְגָּן הַיִּטְ
פְּלִיאָן אִין זְיַעַן חֲבָרִים, מְעַן זְיַגְּנָט אַיְתָם דָעָר
וּוְאָרְצָן קְלָאָר פָּאָר יְעָרָן. דִי נְצָאִיכָּאָלָעָ
וּפְזָאָנָגָן, מְעַן בְּעַמִּיחָת זִיךְ רִינְגְּזָוָוָשָׁעָן דָעָם
רְצָשִׁים גַּעֲבָעָן דִי בְּשָׁוְלְרִינְגָּגָן, וְאַס פְּלִיפָּעָן
דוֹרָךְ דְּפָרָ עַרְמָהָרָגָן פָּנוֹ טְזִוְוָנָטָר יָאָהָר פָּנוֹ צְפָאָ
אַזְוּזָר נְשִׁיכְמָעָן.
אַלְאָאָפְּעָנָעָן דִּיבָּרִים: מִיר מְזֻזָּן טָנוֹ דָאָס.
וְעַבְעַד! רִומָּט דָעָר הַזִּיפְּ-אַרְגָּאָן פָּנוֹ דִי פְּנַדְעָקָעָם
וּוְעַן דִּי צְנַדְעַצְיָעָן גַּיִם "אַזְיָרְפָּעָסְרָעָן דִי בְּעַשְׁיכְמָעָן".
מְזֻזָּן דִי יְזָעָן זִיךְ וּזְאָכָוָם אַזְיִסְעָן הַעֲכָסָעָן
זְיִינְרָעָ רְצָחָת. זִיךְ אַגְּנָהָבָעָן דִי אַזְיָרְטָאָזָן
מִיט פְּלַשְׁתָּעָנְדִיגָּה אַפְּעָנָגָר רִידָּה: פֵּס אָזִיךְ, אָזֶן
לִינְגָן דִי סִיבָה קָוָן צְמַחְתָּאָגָן אַיְן דָעָר גַּונְגִּיקִים פָּנְן
טוֹת הַיְמָנָר אַיְן דִּינְשָׁלָגָן.
דִי נְצָאִיכָּאָלָעָן רְצָוְאָלְזִיכְ, וְאַס קָוָטָמָן
פָּאָר אָנוֹן קָלָאָר, אָזֶן דָאָזְנוֹגָן קָאָמָפָן וּוּסָר
הַיְמָנָר.

צורי וראם האבשן פראמנטירט

אין גער מיט האלב מײַל, דער צווײַיטער... איז איז איז

רעלעקסען פוד היינטיגען דיביט שלאבר

די פאייט-אכטער איז פראנקליד

דאס מוו מען צוישרייבען צומ קערידיטס פון דאַלְלָה
דייע אונז זיין רעיגירונג. דאס יוזדישע פֿאַלְלָה
העט זויה אַפְּגָעָרִוףָן טִיקְפְּרִיעָרְעִילָה, אונז האַטְלָה
ראַפְּגָעָנְמָעָן די הַאנְד פָּונְז האַרְצָן. דער גַּזְאַל דְּקָט
זִיה גַּעֲפָעָנְטָן פְּרִיאַט פְּאַיְזָן דִּיטְשָׁעָן בְּרוֹדָאָר.

וְזֶה גַּעֲמָפְנֵס מִבְּרִית פְּאֵלָן דִּינְשָׁפֵן בְּזֹהָא. אֲצַחַת אֵין בְּיִם יוֹשְׁבָן פְּאֵלָק מִלְחָמָה - בְּזֹאת, מַעַן פִּיהָרֶת מִית אָבוֹנוֹ מִלְחָמָה, אֲזַבְּ קְאַמְּטָעָטָעָן אֲזַח אַגְּסָטִיטָזִיעָם הַאָבָעָן וְאֵיךְ גַּעֲקָזָעָם בְּלִיבָּעָן אֵד זָלִילָת אֵין פִּידְעָסְצִיָּת אֵינוֹ אָזָא פְּאַלְיָסִיק אֲצַח אַבְּ אַמְּתָדִיגְ פְּעַרְבָּעָכָעָן. אֲצַח מִזְוָן וְהֵן דָּאָס בְּגַזְבָּעָן יְזִישָׁע פְּאֵלָק צְוָאָמְגָנְרוֹקָעָן וְהֵן אֵין מַעֲשָׁה. זֶה קְאַמְּטָעָטָעָן מַזְעָן שְׁטָעָהָעָן אֵין עַגְבָּעָן קְאַמְּטָעָטָעָן מִית דֵי מַעֲסָעָן. דֵי מַאֲסָעָן מַזְעָן פִּיהָלָעָן דֵי סְאָמָל טַעֲמָעָן. עַס מִזְוָן זְיוֹשָׁעָן דֵי בִּירָחָן דֵי גַּרְמָסָעָן בְּאַהֲעַנְקִילִית. דֵי גַּרְעַטְטָע פְּעַרְבָּדָגָן.

ג. פראנס.

הדר דיטשטיינר יהישע אימיגראנט געפינט איצט אין פאַרייז אָ גַּוִּיסֶע אַונְטוּרְשְׁטִיכְזּוֹב אֵין אֲלֹעַ פרטנים. די פֿאַגְּזְזִוִּישֶׁעַ רַעֲנִירְגָּג אַלְיאַן — די אַיְינְגְּזִיגְעַ אַיצְט — האָט פֿאַרְן דִּיטְשְׁפּוֹן יָדְכָּעַ לְיִיכְתּוּר די גַּדְעָנִיךְ-פֿאַרְנְּאַלְטְּמָעָן אָנוּ פָּס אָיו אַיהֲם אַיצְט דָּא פְּלָל לְיִיכְתּר אַיְינְגְּזְקָמָן, וְאַהֲרָן אַגְּגָעָן, דָּעַט רַזְשִׁיסְעָן אַיְינְגְּזָעָט אַמְּגָלָן.

דר ציל פון ווועלט - פְּדָאַטְעַצָּט, ווֹאָס הַאֲסָט
וְוִינְדָּזֶר אַגְּבִּוּזֶת-וּמְצִינְדָּגֶן אַפְּנָאָר דֵּי וּמְרַבְּלַרְבָּה

שָׂאֵר אֲזַן הַזִּבְחָן דָּאַס יְהִידִישׁ עַפְרָאִין אֲזַנְיָן
בְּעַדְלָבֶעָן אַיזָּה שְׂטִיבָעַן וְעַגְבָּן דָּעַם דִּינְטְּשָׁפָן הַלְּטָה-
הַלְּדָרְזָם. וּוֹי קִיְּבָמָאַל בֵּין אַהֲרָן אַיזָּה זָאַס יְוִדְעָשָׁן
פְּאָרָאַיְן עַטְשְׁלָאַסְטָן וְוִיטְעָרַץ יְזָרָאַלְעָן פְּרָאַטְעָסְטִירָעַן, וְוַיְיָ-
פְּתָעַן צַדְלָאַזְעָן הַפְּעָרָעַן אַיזָּה מַעֲכָטִיגָּע שְׂטִיבָעַן. דִּי
פְּרָאַטְעָסְטָעַן — פְּעַדְשְׁתָּעָהָעַן אַבְעָרָאַלְעָן — עַגְבָּעַן
בִּישְׁטָן דַּעֲנָעָז פָּוָן דָּעַר אַקְצָעַן פָּאַרְדָּעַן וְזִידָעַן
גַּלְילְיַכְעַרְעַטְלִיגְגָּוָן פִּין דִי דִינְטְּשָׁעַן יְהִידָּעַן.
תָּאָז דִי מַטְיְגָעָעַן דָּאַרְף וִיְזָהָהְיִבְעַן דִי
אַמְּחָתָעַ אַקְצָעַן, דִי וּלְרַקְזָאַקָּעַן. דִי, וּוּעַלְכָעַן אַיזָּה אַ-
פְּוֹאַל גַּזְאָה סְפָּוָן אַלְעָן, וְוָאָס מַיְהָאָהָן גַּנְגָּזָרָהָן אַנוֹן

פָּרָעֹה וְזֶה טַהֲרֵן הַלְּבָנִי, וְאֵם מִהְלָךְ גַּדְעֹנִי אֲנוֹן
גַּעֲזָעָטָן אַלְפִּיךְ דִּי מִיטִּיגָּעָן. אֲנוֹן דִּי עַגְבָּעָקָמְשִׁיטָעָן,
אַוְיסְטָקְלִיבָּעָן פָּון דִּי בְּרִיטִיעָמָסָעָן, דָּאָרָךְ זַרְךְ
פָּרָתָזְעָצָעָן אֲנוֹן פְּעִישָׂתָאָרְקָעָן דִּי אַקְצִיעָן. וּוּלְכָעָ
אֲיזָן עַגְבָּוּזְיָעָן גַּעֲוֹאָרְעָן בֵּי דִי מִיטִּיגָּעָן. דִּי
עַפְּגָעָטְלִיכָּעָן אַוְיסְטָקְלִיבָּעָן גַּיְבָּעָן נָאָר דִּי הַוּבְּפָטָ
לְלִינְעָן פָּון דָּעָרָךְ פָּגָלִיטִיק, וּוּלְכָעָן דִּי מַסְסָעָן וּוּבָ
שָׁעָן צָוָהָן, זָיִינָטָן דִּי אַרְגְּבָנִיאַתְּפָחָצָן, לִיְּזָ
פְּרָדָס אֲנוֹן פִּיהִיעָסָי, אֲיזָן וּוּלְכָעָרָךְ פָּלְטִישָׂעָן אֲנוֹן
גַּעֲוָלְשָׁאָפְּטָלִיכָּעָרָךְ יַיְכָּבָבָגָן דִּי זַלְעָעָן גַּעַדְן. דָּעָרָךְ
אַכְּתָּעָרָךְ זָיְגָן וּוּסְעָטָן צְבָעְגָּרְלִיאָטָן אֲנוֹן קָמְשִׁיטָעָן, בֵּי
דָּאָרָךְ לְעַגְּדָן-קָאָטָעָן, פָּון דִּי סְמָדָאָצְבָּגְיִקְרָעָן אֲנוֹן פִּיהִ
דָּעָרָךְ פָּון דָּעָרָךְ אַרְבִּיאִיטָן.

מפני ואל גייטש מיליען, איזו דער היטלעיזום איז
איך מכיה ווועס זאזי גיך פערעהון איזן דיטטס-
אלזנד. פודאראד זעלזוי, וועלכער פערעפענטליךט כוון
דייטשלגאנד איבטערתסאנטצע אַרטישילון, האט גע-
וזהארפנטן איזן אַילינעם פון דיזונט בריך געגען דעד
האָפֶּרְבָּג אָזְדָּע אַיבְּרָעָדוֹעָנִישׁ. עס איזן פֿאָדָּלָגִיג
אַזְנָן דִּיטְשָׁלָגָנד אַלְיוֹן בוישטא קִין שָׁוֹם כֹּה, ווועס
אַזְלָל הָבָּעָן דִּזְרִיטְסְּקִוִּיט אָפְּלוֹן צָדְמָכָהן אֵיז
פרָרְבָּ אַיבְּצָלְלָגָטָן דָעַם באַדְבָּאַרְיִישָׁן רָעוֹשִׁים. מען
הָאָטָן דִּי דָּאָרָטָן אלְעָמָעָן פָּרְטִוִּיתָן דִּי מַיְלָעָר מִיט
גְּאַבְּשָׁן פְּגָזִים אַזְנָן מַיְּדָן זַהֲעָן גִּישָׁת, אַזְנָן
מִצְעָר וְאַל אָפְּלוֹן מַמְאָעָן אַנְגָּשְׁטָרְעָנְגָּבוֹג זַיְּךְ אַזְנָן
רוֹלִיסְצִיסְעָן פָּוֹן דָעַם צַוְּבָג. נִישְׁתָּא צַוְּמָאָל, בִּיאָ
זַיְּ, אַזְנָן אַיְגְּזִיגְּבָּעָר זָלָאָ, אַזְנָן אַיְגְּזִיגְּוָעָר נְאָזָן,
וְאַזְנָן זָלָל רַצְעָוָעָן דָעַם כְּבָדָן פָּוֹן גַּאנְגָּעָן לְאָנד.

דער היטלעיזום הָאָלָט נָאָר לאָנג גִּישָׁת בִּיט
סְּפָלָעָן. מען טָאָר גִּישָׁת אַגְּבָּעָהָמָעָן דָעַם וְוַואָגְּשָׁש
פְּאָר אֵיזְקִילְכִּיקִיט. גַּעַוְאָגְּשָׁעָן זָאָלְטָאָן מַיְּדָן אַלְעָז
— דִּי גַּעַבְּצָעָן צַיוֹוְלִיּוֹרְטָעָן וּוּעָלָט — אַזְוֹ דָעַר גִּישָׁת
לְלִירָים זָאָל אַומְגָעְקָדָהָט וּוּעָרָעָן אַזְנָן צַאָגָר
אַגְּזָטָעָן דָּרָוק פָּוֹן אַיְגָעְזָוָהָבָטָעָן גַּעַוְסָעָן זָוֹ דִּי
דייטשע פְּאָלָקָסְמַאָסָעָן אַלְיוֹן. דָּאָס אַזְנָן אַיְגָעָנָט

**לְאַדְזָעֶר אַרְטִיסֶט שְׁמַחוֹה נָאֲטוֹ
פִּיעַרְתְּ הַיִּנְטְּ זֵיִז 25-יּוּבָל אֵיז וּרְילְבָעַ**

זיה אַיִלְמָעָלָאַט. עַד הַאֲתָא דָעֵן קִין וּזְאַתָּה יְהִי
בִּישֶׁת גַּעֲקֹונָת. וּבָתָאָה הַאֲתָא דָעֵן גַּעֲרָבָאַט בְּאַיִלְמָעָלָאַט
טָאוֹן "דָעֵם פַּרְעָמָדָעָן". זֶה מַיִת אֲיָהָם אַוּזְנָגָעָן
זַעֲצָת אָוֹן אַגְּוָהָוִיְבָּעָן מִתְּאַחַת קָנוּלָעָן. דָעֵם פִּיסְעָ
אַיִלְמָעָלָאַט אָוֹן גַּעֲפָלָעָן גַּעֲוָאַעָדָעָן אָוֹן מַלְעָן אַיִלְמָעָלָאַט
צַוְּגָעָטָרָאַט אָוֹן צַוְּדָעָן פְּרָאַבָּעָן. עַס אַיִלְמָעָלָאַט
טָאוֹן צַוְּגָעָבָעָן וְעוֹהָ שְׂוֹעָרָן. עַד אַיִלְמָעָלָאַט בְּנָהָ
דָעֵר פַּשְׁטָעָרָן פַּרְאַבָּעָן גַּבְּטָלָאַפָּעָן אָוֹן וַיְשַׁת גַּעֲרָבָאַט
מַעָהָר קִומָעָן טַעֲנָהָדָיָה, גַּוְעַעַד הַאֲתָא מַזְדָאָן מַעַן חַעַט
וַיְשַׁת פַּעֲרָשָׁתִין וְזָאָס עַד רַעֲרָתָן, קִוְים מִים יְסַיְתָּה
הַאֲתָא מַעַן אֲיָהָם אַיִלְמָעָלָאַט. אָוֹן מַיִת זַיְן שְׁבִילָעָן
קָעָן עַד אַפְּלָיְרָעָן רַעֲרָעָן טַעֲרָקִישָׁן. גַּבְּצָעָן טַבָּגָהָהָבָן
טָאוֹן גַּעֲלָעָבָט מִתְּבַּאֲרָאַתָּהָן דִי וְאַלְעָפָה אָוֹן אַיִלְמָעָלָאַט
צְוֹיִי וְוַאֲכָעָן אָרוֹם אַיִלְמָעָלָאַט גַּעֲיוֹעָן דִי פַּרְאַדְשָׁתְעָלָבָן. דָעֵר
עַרְפָּאַלְגָה אַיִלְמָעָלָאַט אַיִלְמָעָלָאַט גַּעֲוָוָעָן בַּיְשָׁת אַפְּצָמָהָהָלָעָן. דָעֵר צְעָדָ
שְׁעָרָה, וְאוֹרָא בַּאֲרָאַתָּהָוָה הַאֲתָא מִיטָּן קָאָפָה דַּוְלוּרְיִיכָּט
דָעֵם בַּאֲקָלָעָן פָּוֹן דָעֵבָנָעָן, הַאֲתָא בַּעֲקָלָמָעָן אַסְמָעָן

דאָרְתִּיגַע יְהִי שָׁעָה אַקְטִינְצָעַן, וּפְלַכְעַ הַאֲבָגַע גַּע
שְׁפִילַט דַּעַם עַרְגֶּסְצָעַן שְׂוֹנֵד. צְוִישָׁעַן זַיִ אַיִן גַּע
וּוּעָן אַבְּאַקְטִיאָר יְצָחָק דַּיְתָשׁ. צְוַזְּמָעַן מִתְּאַהֲם
הַאֲטַ נְאַטָּן בְּעַלְלָאַטָּן צַי שָׁפְעַן אַזְּ וּעַזְּ אַפְּיַיְיַי
נוּעַם יְיִדְשָׁעַן טַעַטְאַטָּפָר. עַרְגְּעַן אַהֲנַטְעַרְגַּעַסְעַל
אַזְּוּחַ אַחֲזָר אַיִן יְהִי שָׁעַן פְּעַרְעַעַל. הַאֲבָגַע זַי גַּעַפְּיַי
בַּעַן אַקְלִינְעַם זַאְל מִתְּ 150 בְּעַנְקָלָעַ אַוְן אַ
בְּיִדְבָּעַ אַוְרַיְךְ וּמְלַכְעַד עַם קַעַזְעַן אַזְּיִינְגַּיְיַן בָּאַרְזָעַקְסָמַעְן.
וַיְיִהְבַּעַן אַיִן הַאֲבָגַע אַיְנְגָלְעַלְעַדְעַן דַּעַם בְּעַרְיוֹמְטַעְמַעְן
דַּיְתָשָׁעַן רַעֲוִישָׁסָאַיְיַגְּאַן בְּרַעְכָּעַי אַזְּ נְעַשְּׂאַעַן
מִמְּתִים לְבַהֲזָבָעַר אַוְן עַטְלָכָעַ פְּרַאֲפָעַסְיָאנְגָעַלְעַז אַקְ-
טַיְיָאַעַן, "דַי פְּלִיעַ יְהִי שָׁעַן פְּאַלְקָמַט-בְּיִהְבָעַ".
אַיִן וּוּעַן הַאֲטַ דַּעַן גַּעַשְׁפִּילַט אַיִן טַתְבָּגְלִיסְלָאוֹר
סְקִים רַוִּישָׁעַן קַוְסָּט-טַעַטָּעַי ס. בְּאַרְאַטָּאוֹר, יְצָחָק
דַּיְתָשָׁעַן הַאֲטַ אַגְּזָהְיָהְבָעַן בְּאַרְאַזְאָ�וֹן אַיְינְגַּע-עַזְּעַן
חַאַל אַגְּזָהְזָבָעַן שְׁפִילָעַן יוֹרִישׁ. אַפְּעַד בְּאַרְאַטָּאוֹר הַאֲט

אי איז אַרְצֵ-יִשְׂרָאֵל-מִעְזָבָה אֲרָבִית

האט ממען דארטצע געשפליט און אויגעפערזט מילען
גרעסטטען מעגעיעיגעלע זאן מאידאלישען ערפאלג אַ
גאנצע רייה פיעסן ווי: "שמע ישראל", "עדך קיינז"
גאנט פון נקמה, "דא-פּֿתְּנָגָג", אַדְּגָל, ובאי צְבָא
זאן האט ד טרוף אלס ואיזונע טעטער געטפער געטטעז
אין אלע ווינער בעציינע און די גרעסטען זונגעז
טעטער.

זו יענער צויט האט נאיאגען פאניזט אַטשע
קאוועז זיך: אַינְגָּמָּל בעז אַ פּֿאַרְשְׁטְּלָלָג פּֿון, "שמע
ישראל" (נטען האט געשפליט דעם רבין) איז בזון
אנטראקט אַיִּין הינטער די קוילעטען אַנְעַלְעַגְטָאַט
מייטעליערגע זיך, געפאלען פּֿאַר נאיאגען אויף
די קני, אַגְּוֹעֵה-יְהִינְעָן קושען נאיאונג צונעקלעפעט
לאגבע באָד אונ גענומז זוינען:

— די פּֿאַרְדָּן די באָד! זאָ ווי פּֿאַי מִינְעָם זיך
לייגען פּֿאַטְּרָן!

באָד און ערל בע אַקְּיָּאָרָעָן זיך זעַן צוֹ
פּֿצְלִיגְגָּעָן בעווען דערבי האבען זיך דערשראָקָען זום
טוֹיט, געמִינְטָס אַיאַז אַ משאָגָעָעָן, אַיְוֹסְגּוֹזָעָן
האט זיך או דאָזְנִיכָּן אַ ווּיבָעָן אַסְטִימְלִילְטָעָר ייך
וואָס בעזקט נאָקָעָן זוּזְקִיט.

עדך פּֿאַקְּטִישָׁע אַגְּנוּיְהָעָר פּֿון דעם טעטער
אייז געוווען שמחה באָטָאן. ער האט צונעצעיגען זום
טעטער דִּי גַּרְעַטְעָן ווּזְעָד פּֿאַרְעַזְלִיכְיָעָן, וועל
בע האבען גענְגַּרְעָעָן אַ גַּעֲלַתְאָפָּט, "הַדִּינָּר כּוֹן
דעָר פּֿרְיִיעָר יְהִינְעָן פּֿאַלְקְסְּבִּיהָעָן" אויפּֿין זוּעָם

ימ"אל פ"א פרטאלעם פון מאכגעט לאין אידיביטס-הענד.
אין א בעונזדען קאנפער-ענץ פון פער-שידערען
אַבְּטוֹתִיטְצִיעָס, ווֹסָס אַיְן אַיְגֶנְעָזְפָּעָן גַּעֲזָעָעָן
זַהֲרָן דָּעַם, "מֵיכָו הַעֲלָדָה" (אַרְבִּיטִיט-צַעַטְעָר). אַיְן
אַמְּגָעָגָעָבָעָן גַּעֲוָאָרָעָן אַבְּאיְנְטָעָס אַסְאָנְטָעָר פַּעֲרִיכָּט
וּוֹעֲגָעָן דָּעַי דָּזְוָעָגָעָס. עַס וַיְוִוָּז יַיְדָאָס,
אוֹזְדָּעָר מַאֲגָעָל אַיְן אַדְבִּיטִיטִיס-הַעַנְד אַזְיפָּז יַזְדִּיר
שַׁעַן אַדְבִּיטִיטְמָאָק אַיְן אַזְוִי גְּרוֹזָס, אוֹ זַעַן דִּיאָהָט
אַסְבָּה צַו פָּעַלְיָהָוּן וַיְכָעָד אַזְוָן גַּט דָּעַרְוָאָרָ
בְּפַעַן פָּאַזְיִצְעָס פון יוֹישָׁעָר אַדְבִּיטִיט. שָׂוִין הַיְנָט
קַעַצְעָן, צְלִיבָד דָּעַם מַאֲגָעָל אַיְן אַדְבִּיטִיטִיס-הַעַנְד,
פַּעַרְשָׁלְזְעָן קָאנְטָאָקָטָעָן נִישָׁת אַוְסְנָעָפָהָרָס וּוּעָ
דָּלָעָן. אַיְן דָּעַז צְוָנָעָט וּוּעַט דָּעַי דָּזְוָעָגָעָר פְּרָאָבָלָעָם
בְּגַךְ מַעַהְרָ פְּעַדְשָׁאָרָטָם וּוּרְעָן.

מִצְוָה רַעֲנָנָתָן, אַיְן פְּרִיהָלָבָג אַזְוָן זַוְמָעָד
וּוֹעֲלָעָן דָּרְכָעָפִיתְהָרָט וּוּעֲרָעָן וַיְיָעָ פָּלָאָצְגָּוָעָן פָּנוֹן
40.000 דָּזְנָאמָם. דָּעַר "קָטִיר" (פְּלִיקָעָן דִּי אַפְּעָלָסְ-
דָּעָן) וּוּעַט הַיְיָ-אָחָר פִּילְגָּרָעָזְיָן זַיְן וּבַיְ אַיצְטָ
אַזְוָן וּוּעַט זַיְטָיָעָן אַיְן אַסְרָ פְּעַנְגָּרָעָס עַרְטָעָן
שְׁתָאָבָּה פָּוֹן אַדְבִּיטִיטָר. אַוְיָסָעָ דָּעַם שְׁתָעָהָן מִירָ
פְּהָרָא אַגְּוִיטָעָר בּוֹיְדָעָעָגָגָגָג, אַזְוָן דִּי שְׁטָעָצָ
וּוּי אַזְיָּד אַיְן דִּי קָאָלָגָנָעָס. עַח בּוֹעָעָן זַיְדָבָעָן
שְׁתָאָטָק-קָוָאָרָטָאָלָעָן פָּוֹן הַגְּדָעָעָטָעָה הַיְיָעָר. עַס בְּעָרָ
גַּרְעָסְעָדָעָן זַיְדָאָרָד דִּי אַדְבִּיטִיטָעָ-קָוָאָרָטָאָלָעָן. אַזְיָד
דִּי אַזְוָדָמָה בְּהַלְמָדָהָמָה וּדְרָ אַזְוָס אַזְזָבָרָת

העוציה קראטפאנדעןץ

ארטאטדי שער אנשטיאלט

Dr. med. Lubicz i. Villy Simonovic פונטולוגית אוניברסיטאית 119 נס ציונה 81-281 אפריל 1922

בניהם, ווי שטענדיגע בונינעם פאר דער אויסטען
אלטונג אין תל-אביב, שלען א. אז. וו.
דער ווער-לאַפְּמִי האָט זיך געווענדעט צו די
דיידעקציעס פון די מיטעל-שלולען מיט אָפָּאָר-
שלאָגָא, צו בעפְּרִיעִין די העכְּבִּיעַ קלאָסָען פון די
למאָהָדִים, אוֹזֵי זאָלָעַן קעְזִיעַן העלפְּטָעַן דער
יזורישׂעַר ווּוּרְשַׁטְּאָפְּטָמִיט זַיְעַר אַרְבִּיטִיט.

די שטודירענדע יוגענד האָט אָנוּגָּזָמָּעַן דעם
פָּאָפָּאָשָׁלָאָג מיט גָּרוֹיִס עַנְטוֹזָאָזָם אָנוֹ זַעֲמַעַן גָּלִילִיךְ
אוֹזָעַק אַיִּין די קָאָלְבָּאָעַס, ווֹאָיְמָעַן בּוּשִׁיטָגֶט וְדַרְבִּיתָגֶט
אַיִּין זַיְעַר אַרְבִּיטִיט. עַצְּמָהָעָרָשׂ וְזַר, אָנוֹ אַזְּרִיךְ יְשִׁיבָה-
בְּחָרוֹלִים הַאָבָעָן וְדַר גַּעַמְלָעַט צו דער דָּאָזְגָּעַר
אַקְּצִיעַ. נְאָלָעַ העכְּפָּרָעַ קָלָאָסָעַן פִּי זַיִּין מִיטָּעַל-
שְׁלָוָן אַיִּין לְאָבָר וְעַזְעַן אוֹזָעַק אַרְבִּיטִיטָעַן.

**האט איהר שוין א בילעט
צום גראנדיעזען
галדפאדען-פעסטיוואל
אויפֿן קבלת-פֿנים פֿאר אונוער בן-עיר**

זיל בערטצ'ווערג זלמר

אוון דערפֿאָר איזו נישט קיון חירוש וואס די יודישע
אקטיטיאָרען זענען אוויי איבע-געגעבען צו יעדער
אַרְבִּיטִיט, וואס האָט נאָ אַ שִׁיכָּת צוֹם לְעַקְסִיקָּן
אוון צוֹם דָּרְדָּקְטָּאָר זֶלְמָן זְלְבָּעֵץ-זְוִוִּיג, וּוְלְכָרְרָ
בעמִיהָת זיך אַיצְצָה בַּי זַיְן בְּעֵזֶך אַין לאָזֶן, אַז אַזְּהָ
דָּעַר טַעַטְטָעַר עַולְמָן זָלְהָבָעָן דִּי מַעֲלִיכְקִיטִּים
דָּעַם לְעַקְסִיקָּן צו בעקומָעַן. עַס אַיז אַהֲן סְפִּיק, אַז
אַלְעָ פְּרִיּוֹת וּוְלְכָרָע אַיבְּטָע-עַסְטָרָען זיך מִיטָּן יָדָ
דִּישָׁעַן טַעַטְטָעַר אַזְּנָן יְדִישָׁעַן אַקְטִיאָר, וּוְלְפָעָן טָוָעָן
אַלְצָן כִּי צו דָּרְמַעְגְּלִיכָּן דָּאַס עַשְׁיָּנָעָן פָּן 2-טָעָן
בָּאנְדָּן לְעַקְסִיקָּן, אַזְּן דָּרְמָאִיט כָּאַטָּש אַטְיָל אַפְּ
דָּאַגְּקָעָן זֶלְמָן זְלְבָּעֵץ-זְוִוִּיגָן פָּאָ זַיְן עַהְרָלִית פְּעָדָ
דִּינְטוּס שׂוּעָרָע אַרְבִּיט.

מלוכה - קרעדיטען פאר האנטווערטער

**לעומסיקאן פוי יולדישען טעאטער
צום בעזוד פאן רעדאקטאר
זלמן זילברצוויג**

אלמן זילבנרטזוויג

לאדוֹעֶר שטָאַט־ראָט בעעהָרט דאָס אַבְדַעַבָּק

דלאס אנדענַך

פָּנִים פֻּרְשַׁטָּאַרְבָּעַנְעָם רָאַטְמָאָז יִשְׂרָאֵל לִיכְתַּבְנְשְׁטִין

אוֹיֶךְ דָּעַר גַּעֲכִינְגֵּר זִיכְוָנִים לְאַדוֹרָה
שְׁתָאַטְ-רָאַט אַיְזָן בְּעַמְּרָהָרָט גַּעֲוָאָרְפָּן דָּאַס אַנְדְּרָעָן
פְּוֹנְגָם פָּרְשָׁטָאַרְבָּעָנָם דָּאַטְמָאָן יְשָׂרָאֵל לִיכְטַפְּנְשָׂטִין.
אַיְזָן אַנְהִיבָּה פָּזָן דָּעַר זִיכְוָנִים הָאָט דָּפָר בְּרָעָן
זַעַם גַּנְדְּשָׁעִיךְ גַּעֲמָלְדָרְעָן, אַיְזָן דִּי זַעֲלָבָן זַיִס גַּבָּן
סַאַצְיָהִילְטִישָׁעָר טַזָּעָר, אַיְזָן דִּי זַעֲלָבָן זַיִס גַּבָּן
שְׁתָאַגְּעָן בְּרָאַשׁ פָּזָן דָּעַר בְּזִינְדִּישָׁעָר גַּעֲוָוָנוֹגָן.
אַיְזָן יְאָהָר 1907 אַיְזָן עָר גַּעֲוָוָן 2 מַאלָּי
אַרְעָסְטָרְטָט דִּירָךְ דָּעַר צָאָרִישָׁעָר בְּמַכְתָּבָה פָּאָר זַיִן
פְּרִיהִימִיטָקָםְפָּ. מִיגְלָאִיד פָּזָן לְאַדוֹרָה שְׁתָאַטְ-רָאַט יְשָׂרָאֵל לִיכְטָעָן
שְׁתִיָּין. .
וְוִיטְמָר הָאָט פְּרָעָוָס אַנְדְּשָׁעִיךְ נְעוֹגָת: -
פָּלָל וּוַיְסָפֵן מִיד וּוְאַסְפָּרָהָן וּוְעָרָט עַמְּ הָאָט גַּעַתָּהָט
דָּעַר מַעֲנָטָשׁ לִיכְטַפְּנְשָׂטִין. פָּזָן פָּאָר אַיְזָן עָר גַּעֲוָוָן
אַיְזָן דָּזָרָךְ דִּי רָאַטְמָזָעָר אַיְמָגְהָעָרָט גַּעֲוָאָרְעָן דָּעַם
שְׁתָהָעָנְגִינְגָּרְהִיָּת. .
אַוְיָחָד דָּעַר זַעֲלִמְגָנָר זִיכְוָנִים זַעֲבָנִים אַיְזָן אַנְיָן
בְּעַנְיָמָעָן גַּעֲוָאָרְפָּן דִּי הַלוֹאָה פָּזָן 850,000 זַלָּאָן
טָעַם, אַיְזָן נַאֲךְ אַרְיָהָעָרָפְּשָׁרְפָּעָן פְּנִינִיִּים.
סְפָרָקָאָט, צַס אַיְזָן אַיְחָם טִיעָר גַּעֲוָוָן דִּי אַרְבָּאָן
שְׁמָנְדִיבָּגְגָעָן בְּעַוָּעָן גַּעַתָּהָרָשָׁט פְּוֹנְגָם גַּוְרָל פָּזָן אַרְבָּיָן.

די סעزاָ-אַרְבִּיְתָעָן אָוִיפֵּן סַדְּרַ-הַיּוֹם

האנפערענש פון וואיעוואר אונט מיטז שטאט-פרעווידענט

דָּעַמְאַנְסְּטָרָאצִיעַס פֿוֹן דֵי סְעֻזָּוּ-אֲרַבִּיטָעַר

(2) נעצרנו בילטן האפער זיך פארן מאני טטראט אונגעהייבען צו זאמלען גראפען סעוזאן ארבייטער. בסלעכזוויז האט זיך אונגעמאמעלט א גראפעער ערלום. וואס האט געשטערט די אסטען בעועונג. פאליצייז האט דעם האמן פונאנדרגען געטען האט ער ווענין דעומעלבן עיין אפ- געהאלטען א לעגנערע קאָפֿעַעַן מיטן טאטס פרעיזענטה זי' ושמעינצקי. דער רעוזלאטס פון צער קאָפֿעַעַן אין ווישט פובליקרט געיזאָדען. מאצען זאל דע' שטאט-פרעדיזענט אַרְיסִט פאהרען קין וואָשא, בילד אַרְדְּכְּזֶפְּה הַרְמָן דַּעֲצֵר טיזיע אונטערהאנדלהגען מיט מאָסְטְּגָּעֵנדְּגָּעֵן דַּעֲצֵר אַנְצְּחָוֹבָּעָן דַּי אַרְבִּיטְּרָן. אויד דאס מאָל האט די פאליצייז פונאנדרגען געבען א פָּאַוִּיטְּיוּן רְעוּלְתָּאָצָּה, וועלען זיך די סְפָּעָט טְרִיבְּעָן דעט המן. צו קין שומ אַנְצְּרָעָגָעָן איין ביישט דערגאנגען אַן-אַרְבִּיטְּרָן אַנְהָוִיבָּעָן די נִיעְזָה וְאַך.

ירדיישע דאקטוריים איז לאדז
יז קאמפ געגען דֵי יידען - פערפאָלְגַּונְגַּען איז דִּיטשְׁלָאנְד

אַינְקָאָס אֹוֵף אַ פּוּעָרִישָׁען אָופּוֹ

(א) אין דארך פיאטרואויז פזוקעד פאוילט
עינוי איסנערברגאכען אַסְכָּד צוישען די צוויה
פזיעירדים, דעם 44-45-יעתדריגען קפוזימיזש פראגן
শশצ'וּסְקִי אָזֶן דעם 39-יעתדריגען הענדראק ווילאָ
דערטשיך. פרזנטשעוויסקי האם זיך געפארטן ביז
שׂוּסְקִי אָזֶן קֹיל אֵין בּוֹיד אָזֶן די צוּוִיטע
וילאָדערטשיךן 500 ז. מיט 2 יאָהָר צְרוּיק, אָזֶן אָזֶן
קֹיל אֵין טִים.

העקבאנטמאכינן

הערז=ישן יידען=אטעלאַר

מ. ד. קומישנקי
אריער זגוזשער 15. האט זיך איבערגעטראָן אויף
28 צוֹרְנִיכֶלְבֶּץ

איך נעהם אין בעשטו ליגונען צום פריה להיןן אין זומער = סעוזן גויט
לי' לנטצע איסט ענדנישע מאידפֿען. רעלע געה האנדונגן! פינקט ליכעב
אויסט הירונגן! טענונגן פריזען! אין כבעט די ז' קאנד שטאָט מײַן
וואָז וווײַטער צי בעזובען. מיט אַס צוּבָּג
M. D. Kuczyński

28 Zawadzka 28.

